

עירובין צ. (3 שורות מלמטה) עד צא. (נקודתיים)

ביאורי מושגים

פי תקרה יורד וסותם: במקרים מסוימים אנו רואים כאילו חודה של התקרה נמשך ויורד למטה ומגיע עד לקרקע (אף שבפועל אין שם מחיצות אמיתיות). ולכן, חלל שמתחת תקרה ללא מחיצות, נחשב כרשות היחיד. (אך ראה את פרטי הדינים בשו"ע ססא/ב)

האם מותר לטלטל בספינה (שגדולה מבית סאתיים)?

רב: כן. [דינה כרה"י]

שמואל: לא. [מותר רק ד' אמות]

כיוון שהוקפה במחיצות לשם דירה.

[ומקום גדול מבית סאתיים שהוקף לדירה - נחשב לרה"י]

המחיצות לא נעשו לשם דירה, אלא למנוע את כניסת המים.

לדעת רב:

הפך ספינה זו - האם מותר לטלטל על גבה?

אם הפך כדי לדור תחתיה: כן.

אם הפך כדי לזפתה: לא.

הפיכתו את הספינה כדי לדור תחתיה נחשבת שעשה מחיצות לשם דירה, ו'גוד אסיק' מועיל בזה לדעת רב (כמו בגג של בית).

הפיכתו את הספינה לשם זיפות מבטלת את המחיצות מתורת דירה, ואף אם נאמר 'גוד אסיק' הרי שיש כאן שטח הגדול מבית סאתיים שלא הוקף לדירה.

יש שתי דעות שונות על איזו מחלוקת מבין השתים הודה שמואל שהלכה כרב.

האם מותר לטלטל בשטח שמתחת לתקרה המונחת על 4 עמודים (ללא קירות)?

רב: כן. [דינו כרה"י]

שמואל: לא. [מותר רק ד' אמות]

כי אומרים "פי תקרה יורד וסותם" (אף ב-4 רוחות יחד).

כי לא אומרים "פי תקרה יורד וסותם" (ב-4 רוחות יחד, אלא רק עד 3 רוחות יחד). (ע"פ שיטת רש"י ב-צד:)

ביאור רב יהודה למחלוקת שבמשנה

ר"מ ("גגין רשות לעצמן, חצירות רשות לעצמן, קרפיפות רשות לעצמן"):

מותר לטלטל:

מגג לגג, מחצר לחצר, מקרפף לקרפף - אפילו שהם של בעלים שונים.
(אך כאשר יש הפרש של י' טפחים בין גג אחד לגגות אחרים - אסור לטלטל ממנו ואליו)

אסור לטלטל:

מגג לחצר, מגג לקרפף, מחצר לקרפף (וההיפך). - אפילו שניהם שלו.

חכמים ("גגין וחצירות רשות אחת, קרפיפות רשות אחת הן"):

מותר לטלטל:

מגג לגג - אם שניהם שלו.
מחצר של רבים לחצר של רבים, מגג לחצר של רבים (וההיפך).
מקרפף לקרפף - אפילו שהם של בעלים שונים.

אסור לטלטל:

מגג לגג - כאשר הם של בעלים שונים.
מגג לקרפף, מחצר לקרפף - אפילו שניהם שלו.

ר"ש ("כולן רשות אחת הן"):

מותר לטלטל אפילו מגג לחצר ולקרפף (וההיפך). - אפילו שהם של בעלים שונים.

דוקא בקרפף שאינו עולה על
בית סאתים (כי אחרת דינו
ככרמלית). (רש"י)

לשיטת שמואל שגג יותר מבית סאתים נחשב ככרמלית -

הטעם שחכמים אוסרים לטלטל אפילו פחות מד' אמות מגג

(יותר מבית סאתים) לקרפף (יותר מבית סאתים):

גזירה שלא יטעו ויתירו לטלטל אף אם הגג יפחת לפחות
מבית סאתים (ואז דינו כרה"י ואסור לטלטל ממנו לכרמלית).

לשיטת רב שגג תמיד דינו כרה"י -

הטעם שר"מ אוסר לטלטל מגג לחצר:

גזירה שלא יטעו ויתירו לטלטל אף
מעמוד גבוה י' הנמצא ברה"ר (שדינו
רה"י) לרה"ר עצמה.